

THRILLER

Předehra k nejkontroverznější epidemii v historii lidstva

ÚSVIT ZLA

Petr Tesař

ÚSVIT ZLA

Petr Tesař

Na podzim roku dva tisíce devatenáct se v Čínské lidové republice prvně objevil záhadný virus, který vzápětí zaplavil celý svět. S následky této podivné epidemie se všechny světadíly vyrovnávají dodnes...

I.

Jestli něco skutečně nesnášel, pak tuhle noční můru. Jako bumerang se vracela, šířala jeho mysl a rušila jinak klidný spánek. Házet sebou v posteli, ale z té pasti nedokázal uniknout, ani jednou neprocítl.

Znovu stál na zasněženém skalním hřebenu, kdesi v srdci Skalistých hor, viděl před sebou ve sněhu vyšlapanou zvířecí stezku a věděl, že je to jediná schůdná cesta na druhou stranu hory. V této nadmořské výšce obvykle svahy pokrývaly zeleno-bílé koberce zaváté kleče, ale zde ne, tady nerostlo téměř nic. Nacházeli se na vnitřním úbočí ledovcového karu, kde před tisíci lety putující zmrzlá masa před sebe nahnula ohromnou hmotu kamenů tyčících se téměř kolmo k nebi, tato hráz po staletí zadržovala vodu z tající bludné kry, až vzniklo hluboké horské pleso.

Horácio otočil hlavou, aby přehlédl terén. Hladina ledovcového jezera se nacházela necelé dva metry pod nimi a zmrzlý povrch nesl dvaceticentimetrovou vrstvu prachového sněhu. Kdyby do těchto bohem zapomenutých končin zabloudili o měsíc později, mohli by přejít po jeho vodorovné ploše, ale teď, začátkem zimy, nebyla zmrzlá krusta ještě dostatečně silná, snadno by propadli do mrazivé vody. Zbývala jen stezka po kamenné římse.

On i jeho společník nesli těžké batohy plné vybavení nutného k přežití v krutých zimních podmínkách. Studený vzduch je pátil

v plicích a krok svazoval hluboký sníh zakrývající zledovatělé kameny. Zvolna pokračovali vpřed. K okraji valu chybělo jen dvě stě metrů, když uslyšel drásavě tlumený výkřik a notoricky známé praskání kdesi pod sebou.

Zmučená mysl mu ve snu znovu přinesla ten strašlivý pohled, kdy se ohlédl, aby zjistil, že za ním nikdo není, zatímco o kus níž zeje v ledu ohromná díra, již vyplňuje zvlněná hladina pokrytá tříští úlomků pohupujících se na povrchu. Ze svého společníka nezahlédl ani cíp kabátu, nic, voda ho pohltila jako kámen. Věděl, že musí jednat okamžitě.

Rychle stáhl těžkou krosnu, vylovil z postranní kapsy baterku a krabičku přežití. Zatímco světlo si přes šňůrku navlékl na zápěstí, balíček hodil pod sebe na nepopraskaný led. Do stejného místa poslal i svršky, které ze sebe chvatně sundával. Zima se mu zakousla do holé kůže, okolní teplota kolísala kolem deseti stupňů pod bodem mrazu. Horácio věděl, že to horší teprve přijde. Jako poslední shodil dolů teplé zimní boty a v kratičké pauze se na chvíli zastavil. Několik hlubokých nádechů mu mělo okysličit krev a dodat odvahu. Pak se odrazil a skočil.

Mrazivá voda z něj okamžitě vyrazila všechn vzduch, sevřela ho v ledovém náručí a ždíkala jako hadr na podlahu. Cítil, jak se mu okamžitě rozbušilo srdce, věděl, že jeho tep se nyní nachází na hranici infarktu. Nesměl podlehnout panice.

Rozsvítil vodotěsnou baterku a namířil kužel světla pod sebe. Poprvé otevřel oči, aby zkusil nalézt svého partnera. Podchlazená voda mu pronikla na rohovky a miliardami mrazivých jehliček bodala do

nechráněného povrchu. Bolest byla téměř k nesnesení. Konečně v nazelenalém oparu zahlédl stín, zavřel oči a vyrazil do hlubiny. Musel překonat téměř pět metrů, uši mu zaléhaly, jak sloupec vody tlačil na nekryté bubínky. Nepolevil, jen zkusil pohybem čelistí vyrovnat tlak v dutinách. Povedlo se.

Po patnácti tempech znovu otevřel oči, ani tentokrát to nebylo lepší nebo snad méně bolestivé. Nacházel se jen půl metru od temného objektu, který svým tvarem připomínal dospělého muže. Chňapl po něm a vyrazil zpět k hladině. Šlo to ztuha, jeho parťák měl na sobě nacucaný oděv i příšerně těžký ruksak. Obětoval pět drahocenných vteřin, aby mu ho sundal, ale nešlo to. Muž se nehýbal a on cítil, jak sám tuhne a dochází mu kyslík. Musí okamžitě na hladinu!

Naslepo pokračoval i se zátěží vzhůru a když tlak v hlavě poklesl na snesitelnou úroveň, potřetí otevřel oči. Baterkou zkusil najít temnější obrysy díry v ledovém příkrovu. Ale ať hledal sebevíc, otvor nikde nebyl. Nenarušená zeď ledu ho vyvedla z rovnováhy. To není možné, přece neuhnul! Byl si jistý, že celou dobu držel správný směr.

Klouby mu v přemrzlé vodě rychle tvrdly a prakticky necítil končetiny. V plicích už neměl žádný vzduch. Chlad se mu začal zažírat do mozku. Oba tady zemřou! Několikrát zkusil pěstí prorazit ledovou stěnu, ale nedokázal vyvinout potřebnou razanci, chyběla mu opora. Nezvládne to! Po vyčerpávajícím ponoru a ještě náročnějším vynořování neměl energii bojovat. Ve smrtící kapalině jeho tělo ztrácelo teplotu pětadvacetkrát rychleji než nahoře na vzduchu. Jeho jedinou nadějí byla rychlost a o tu právě přišel. V krátkém záblesku si uvědomil, že se dostal do termického šoku, věděl, že by měl okamžitě

začít jednat, ale už k tomu neměl chuť. Okolní studená realita ztrácela své obrysy, chtěl jen spát, věčně spát.

Uvolnil tíži, která ho táhla do hlubin a pár metrů pod nekonečnou, světle zelenou krustou se schoulil do klubička jako embryo v matčině lůnu. Pozoroval, jak led nad ním pomalu uplývá a poklidně mizí v šeru.

Je tu proud! Z letargie ho vyburcovala spásná myšlenka a dodala mu poslední zbytky sil. Stačily sotva na pár závěrečných temp, ale víc nepotřeboval. Zhlédl tmavou skvrnu na jinak celistvém zamrzlém plášti a chvatně k ní vyrazil.

Mrazivý nádech nad hladinou mu málem spálil všechny plicní sklípky. Vysoukal se na led přímo do sněhové čepice na jejím povrchu. Krystaly poskládané do vloček mu ulpívaly na kůži a vysávaly smrtící krupěje vody. Válel se a točil, dokud neměl pocit, že větší část vodních kapiček je pryč. Zběžně si z trupu ometl sníh, ale byla taková zima, že ten z něj při každém pohybu opadával sám.

Horácio měl pocit, že jeho tělesná teplota je srovnatelná s na kost prokřehlým okolím. Instinktivně vyhledal odhozený oděv a pomalu se začal oblékat. Končetiny ho skoro neposlouchaly a prsty mohl používat jen jako háky. Věděl, že jde o přirozenou reakci, tělo si v chladu snaží udržet teplotu, takže zamezí proudění krve do rukou i nohou.

Sníh odvedl skvělou práci – oblečení, které na sebe dostal, zůstalo téměř suché. Nezbytný předpoklad přežití. Jakmile se navlékl do teplých vrstev, okamžitě ho začala pekelně pálit kůže; měl pocit, že prsty mu od samého žáru explodují jako párky zapomenuté ve vroucí

lázni. Zvláštní, jak extrémní chlad vnímá lidské tělo shodně s extrémním horkem.

Sebral zbytky sil, zvedl krabičku záchrany a co nejrychleji se plazil pryč z ledu. Jestli po něčem netoužil, pak po další koupeli. Na břehu našel několik skomírajících náletových stromků zakrslé borovice. Ulámал z nich hrst větviček i s jehličím, a sirkami z boxu rozdělал oheň. Povedlo se až na třetí pokus, ale důležitý byl výsledek. Oheň hořel, a to bylo hlavní.

Zbytek obsahu z hliníkové krabičky vysypal ven a celou ji naplnil sněhem, do kterého přidal i chuchvalec jehličí. Nutně potřeboval horký nápoj s vitamíny a cukrem.

S rozpínajícím se pocitem tepla proudícím ze žaludku se dostavil i pocit selhání. Ochromil ho a paralyzoval mnohem hůř než ledová voda nebo mrazivý vzduch. V kritické chvíli se projevil jako ten největší sobec! Vždycky se považoval za profesionála, který dokáže prakticky cokoliv. Seděl na bobku, nevidoucíma očima zíral na jezero, plakal a bezmocně řval hysterickým hlasem do nevšímavého ticha.

Dostal nezapomenutelnou životní lekci.

II.

Fotograf a příležitostný reportér Dan Kushak koukal do novin, které sotva před hodinou sjely z rotačáků a ještě teplé je poslíčci rozváželi po stáncích a trafikách. Kvůli těmhle deseti stranám papíru si tentokrát přivstal, byl zvědavý, nervózní a nemohl dospat. Obvykle vstával až po šesté, ale dnes z očividných důvodů udělal výjimku. Samozřejmě mu nešlo o celé periodikum, zajímal ho jen jeden konkrétní článek. Nakladatel mu vyhradil půl stránky, ne titulku, ale i tak to byl neuvěřitelný úspěch. Přesto měl Kushak z výtisku smíšené pocity.

Vycházet ve Wall Street Journal to bylo jako sen; cíl mnoha reportérů, korespondentů i všemožných pisálků. Sen, který se právě jemu splnil. Když článek tehdy do redakce posílal, ani nečekal, že by po něm tak veliké noviny skutečně sáhly.

Vlastně to dělal natruc. Chtěl dokázat šéfredaktorovi Enquireru, pro kterého obvykle fotil a sem tam i cosi sesmolil, že na něm není závislý; že když mu on tohle odmítne vydat, tak se z toho nepodělá. Neposere, aby použil doslovný výraz.

Normálně by ho to tolik nenaštvalo, ale bývalý šéf mu sloupek nejenže odmítl, on mu ho dokonce zakázal publikovat i kdekoliv jinde. Taková donebevolající drzost! Ne že by Kushaka ta varianta v okamžiku, kdy za ním prvně šel, nenapadla. Věděl, že téma je citlivé

a opírá se do osob s velkou sférou vlivu. Vlastně šlo hlavně o jednoho konkrétního člověka.

Bylo nepsaným tajemstvím, že washingtonský bulvární plátek National Enquirer v tichosti straní nejmocnějšímu muži v zemi, bývalému republikánskému kandidátovi a současnému prezidentovi Spojených států amerických.

A teď je to tady, černé na bílém. Koho by napadlo, že co není dost dobré pro bulvár, je dost dobré pro The Wall Street Journal? Co na tom, že právě vrcholí léto a s ním i okurková sezóna. A co, počítá se výsledek. Nakonec přece nešlo o žádný na cti utrhačný pamflet, jen o podložená fakta.

Původní lehce bulvární nadpis „Americká ekonomika kráčí přes mrtvoly!“ nahradil poněkud konzervativnější slogan „Ekonomický růst za každou cenu“, ale jinak uvnitř textu zůstalo skoro vše původní, vypadla jen některá ukřičená slova a velká spousta vykřičníků. Pustil se do čtení. Čekal to horší.

Že je stát před ekonomickou krizí, nebyla žádná velká novinka, každou chvíli jste se mohli někde dočíst, že došlo k dalšímu masovému propouštění dělníků, že továrny na výrobu zavedených produktů krachují jedna po druhé. Ale věděli byste proč?

Jednoduchá odpověď byla: kvůli levným výrobkům ze zahraničí. A protože Američané milují jednoduché odpovědi, nikdo nechtěl slyšet, jak je to možné. Jak to, že ekonomický kurz země byl veden cestou služeb, radovánek a veselí, vždyť dřinu může oddřít nějaký šikmooký, zkrachovalý farmář v továrně plné dalších zoufalců, kdesi

na míle daleko, někde v zemi kouřících komínů a nebezpečných chemikálií.

A co hůř, ten zkrachovalec, ta lůza, si dovolí vystavit tomuto velikému národu účet, otevřít mu dluh.

Je se čemu divit, že nastalé ekonomické vakuum zrodilo extrémistu? Člověka z podnikatelské sféry, který se rozhodl radikálně přehodit výhybku, ať to stojí, co to stojí? Muže, který otevře naftové doly na Aljašce, zabetonuje hranice chudých sousedů, sankcionuje dovoz a jakýmikoliv prostředky se snaží o vytvoření nestability na světových trzích, místo aby doma budoval prostředí vedoucí ke zvýšení produkce a nárůstu hrubé domácí výroby...

Kushak si vzpomněl, jak poslední dva odstavce šéfa bulváru nadzvedly. Když teď stál v probouzejícím se městě a kolem ho mýjeli obyčejní lidé s taškami, i ti s kufríky, a všichni v podpaží nesli novinovou ruličku plnou barevných obrázků a křiklavých nápisů, uvažoval, jestli nakonec neměl šéfredaktor pravdu. Lidé nechtějí číst o problémech světa ani svých vlastních, možná si vážně mnohem raději vyslechnou pikantní příběh o Lewinské či McDougalové.

Když si tak prohlížel úhledně tištěné řádky na kvalitním papíře, napadlo ho, jestli si touhle filipikou kariéru nastartoval nebo zničil.

III.

Vládní zasedání Čínské lidové republiky se vždy neslo v duchu stísněné atmosféry, patřilo to k místnímu folklóru, jenomže tentokrát to bylo jiné, byl k tomu víc než závažný důvod. Tajemník jednoho ze zasedajících ministrů státní správy Su Piang se sice kvůli protokolu rokování zúčastnit nesměl, ale docela živě si uměl panující náladu představit. Nervózně přecházel v luxusně zařízeném kabinetu a čekal, než jeho chleboďárce dorazí. Věděl, že má spoustu času, jednání probíhala zdlouhavě, jenže napružený Piang nedokázal nečinně sedět. Byl to on, kdo ministrovi přinesl ty špatné zprávy.

Jeho úřad zaměstnával téměř sto padesát úředníků vyčleněných jen k rozborům a analýzám, samí vysokoškolsky vzdělaní ekonomové a absolventi humanitních věd. Jejich úkolem bylo předkládat realistický obraz současné Číny. Bez příkras a pentlí. Odměnou za mlčenlivost a loajalitu bylo výsostné postavení v úřadu i na žebříčku společenské hierarchie. Odměnou za zradu byla smrt. Zánik provázel úředníka i jeho nejbližší rodinu. I proto byla oddanost úřadu stoprocentní.

Celá tahle noční můra začala docela nedávno. V okamžiku, kdy se přiblížil listopad a s ním i konec roku; ne státní, ale imperialistický, ten prohnílý. A i když by to nikdy nepřiznal, právě tento čas patřil bilancování. Samozřejmě že oficiální sčítání probíhalo s příchodem čínského Nového roku, jenomže zbytek světa fungoval v dvouměsíčním předstihu, a když jste chtěli znát pravdu na poli

politického či ekonomického srovnávání se západem a přitom jste nechtěli spoléhat na plané žvásty zkorumpovaných amerických analytiků, bylo nutné trochu ustoupit z národního populismu, někde pod čarou v tichosti sečíst pár údajů a dát si dohromady dvě a dvě. Přesně to dělali jeho lidé.

Ještě teď cítil hořkou pachut' na patře, když si vzpomněl na okamžik, kdy k němu do kanceláře vpoklonkoval jeho zástupce, mladý a ambiciózní úředník nesoucí svazek hustě potištěných listů. Strojopis měl zhruba padesát stránek a i přes svoji relativně tenkou vazbu se jednalo vpravdě o časovanou bombu. Su Piang zprávu převzal, a protože správně vycítil naléhavost ze zdvořilých náznaků, jimiž ho jeho společník dokonce dvakrát počastoval, pustil se ihned do čtení. Když skončil, byl bledý jako křída. Tenhle materiál nemůže opustit místnost! To by mohlo znamenat rozsudek pro všechny v úřadě, dokonce i pro něj!

Zprávu odložil na konferenční stůl stojící vedle pohodlného křesla, z něhož následně fascikl téměř hodinu upřeně pozoroval. Dokument byl psaný na mechanickém psacím stroji a existoval pouze v jediné kopii. Kdyby zmizel, nikdo už by ho víckrát nespatrił. Stačilo jen vyrobit falešný duplikát.

Ale tajemník to neudělal, věřil v budoucnost čínského národa, takže se nakonec rozhodl pro svoji vlast obětovat. Sebral odvahu a text odnesl ministrovì.

Ten se hned od prvních stránek tvářil jako kat, čemuž se Piang nedivil. Úvod zcela jasně a bez příkras předkládal ekonomickou bilanci hrubého domácího produktu Čínské lidové republiky. Letošní

rok měl skončit jeho propadem. Pokles se samozřejmě očekával už vzhledem k trendu předchozích let, ale takhle rapidní skok přece jen neočekávali ani ti nejpesimističtější z domácích nebo zahraničních ekonomů.

Toto nebyl důvod Piangova znepokojení, konečně HDP jeho úřad nespravoval. Sepsaný dokument však ve své střední nejrozsáhlejší části zcela inovativně spojoval pokles hrubého domácího produktu se vzrůstající populací měst, dával do souvislostí vylidňování hospodářských oblastí s domácí orientací politické scény zaměřenou převážně na služby, umocněnou vládní zahraniční strategií striktně směřující na globální vývoz prakticky čehokoliv.

Tajemník Su Piang, který byl obeznámený s ekonomickou historií své země, tuto schizofreničnost chápal, chtěl nechtěl si připomněl všechny důležité milníky strastiplné cesty třídního rozvoje.

Vlastně to začalo už v sedmdesátém osmém. Reformy té doby nastartovaly ekonomický růst. Došlo ke snížení podílu zemědělství na tvorbě HDP, naopak se zvýšil podíl průmyslu a služeb. Toto byl klíčový okamžik!

V pobřežních oblastech byly otevírány továrny a průmyslová centra, ve kterých si mohli zemědělci vydělat za měsíc tolik, kolik by si vydělali na venkově za rok pěstováním rýže. Téměř sto šedesát milionů lidí odešlo v následujících třiceti letech z venkova do měst za prací.

Pobřeží bylo vybráno proto, že zde byly lepší průmyslové podmínky i kvalitní pracovní síla, a samozřejmě kvůli výhodné poloze pro mezinárodní obchod a zahraniční investice.

Takže z reformy profitovaly pobřežní provincie a k rychlému rozvoji tak nedocházelo rovnoměrně. Vnitrozemské provincie, které představovaly tři pětiny obyvatelstva, za těmito vyspělými oblastmi notně zaostávaly.

Piang si samozřejmě uvědomoval, že rychlá urbanizace s sebou sice přináší příležitosti, ale také mnohé hrozby a negativní dopady.

Příjem na osobu v městských oblastech byl třikrát větší než na venkově. A naneštěstí hodnota rozdílového koeficientu se nad kritickou hranicí pohybuje již dvě desetiletí, což značně zvyšuje hrozbu narušení sociální stability v zemi.

V podstatě platí, že čím dále od východu se provincie nachází, tím je chudší.

Zatímco na východním pobřeží Číny vznikají ekonomická a obchodní centra, na západě to vypadá, jako by se zde zastavil čas. Vláda nastartovala program pro rozvoj vnitrozemí. Poskytly velkorysé daňové úlevy s cílem přimět společnosti přesunout své podniky do nově vytvořených zón volného obchodu. Zabrало to, protože takováto pobídka je samozřejmě zajímavá pro podnikatele, ale i pro další firmy, pro které je půda a pracovní síla na východním pobřeží příliš drahá.

Smyslem celého konceptu je fakt, že centrální provincie mají strategickou polohu „v srdci“ země a spojují tak bohatý a rozvinutý východ s méně rozvinutým západním regionem. Nachází se zde také levná pracovní síla a rostoucí spotřebitelský trh.

Až do dneška Piang s hrdoostí pozoroval, jak v posledních několika letech tato regionální politika funguje, obrovský počet firem se

doslova každý den přesouvá z východního pobřeží směrem na západ a stále citelněji dochází k rozvoji centrálních a západních provincií. Přímo cítil, jak se mohou konečně i tito chudí rolníci masivně stěhovat do stále dostupnějších fabrik a továren, posilovat protěžovaný průmysl.

Ano, toto je současná politika.

A přesně do tohoto optimistického rozhledu přichází zpráva, s vizí černou jako noc. S poselstvím, které jasně ukazuje devastující účinek veškerých podpůrných rozvojových balíčků na hospodářské zemědělství státu.

Závěr patřil jasnému doporučení: jestliže v následujících letech nedojde k radikálnímu obratu v hospodářské politice, čeká zemi buď neodvratný hladomor, nebo, ještě hůř, zemědělská závislost na jiném, a dost možná prohnilem demokratickém státu. Čína musí přijmout nezbytná opatření, jakkoliv nepopulární nebo drastická. Je potřeba nastolit zemědělskou hospodářskou rovnováhu. Obrátit tok urbanizace a vrátit polím jejich dělný lid!

Ministr vzhlédl. V očích měl zděšení.

Piang si to vyložil po svém – napadnout vládní politický směr udaný současnými vrcholnými zástupci lidu, to bylo více než odvážné, to byla přímo nemyslitelná drzost!

IV.

Vítr citelně zesílil a nepříjemně házel s malým čtyřmístným letadýlkem unášeným náhlými poryvy svěžího vzduchu těsně nad zalesněnou hornatou oblastí. O pohon stroje se staral osamělý čtyřválcový motor o výkonu sto třicet dva kilowatt se stavitelnou vrtulí. Omšelý celokovový trup nepříjemně vrzal nebo co chvíli plačtivě zanaříkal, což jedinému pasažérovi na palubě těžce drásalo nervy, proto raději zavřel oči, sklonil hlavu a veškerou silou svíral opěrku sedadla před sebou. Létání neměl nikdy rád. Už jako kluk, kdy prvně musel letět se svými rodiči za dovolenou v horách, získal tuto neblahou zkušenost a dodnes ji měl zarytou hluboko ve svém nitru.

Vzpomínal na dávnou, docela nešťastnou reakci svého mládí, když letuška procházející uličkou malého dvouvrtulového dopravního letadla nabízela pasažérům bonbón nebo sodovku, aby je donutila polykat a tím přirozeně vyrovnávat tlak v Eustachově trubici. Pro leteckou společnost to rozhodně bylo levnější řešení než po celou dobu letu vyrovnávat tlakovou diferenci v trupu aeroplánu.

„Co si dáš, chlapče?“ usmívala se sličná paní v tmavomodrém kostýmku a už podvědomě sahala na táč s rozsypanými bonbóny. Možná proto, aby jí šokoval, nebo spíš proto, aby ho brali jako dospěláka, rozhodl se pro vodu s bublinkami. Perlily na jazyku a zanechávaly na patře jemně slanou pachuč. Udělalo se mu z toho zle, což se v konečném důsledku neobešlo bez následků...

Od té chvíle létal, jen když musel. A zrovna dneska musel.

Tenhle výlet si tak úplně nevybral a už vůbec ne cílovou stanici, jenže někdy je prostě potřeba dělat, co je nezbytné. Ostatně trmácet se dvanáct dní po autobusech, vlacích a mikrobusech jen proto, abyste se co nejnepozorovaněji dostali z Evropy do Indie, to už by mělo mít svůj důvod. Pravdou bylo, že to kupodivu nestálo víc jak tři sta dolarů na jízdě. Celkem láce, tedy kdyby k tomu nebylo potřeba přičíst zhruba tisíc dolarů ztráty po krádeži v hotelu v Lahore. Ještěže peníze rozdělil do více balíčků!

Když projel Istanbulem, Teheránem a překonal Pákistánskou hranici, stanul na indickém území. Blahopřál si, že první pozemní etapu zvládl, zatímco s hrůzou vyhlížel druhou, která ho teprve čekala. Vzduchem.

Stroj se znovu roztřásl a prudce rozkolíbal ze strany na stranu. Pilot vrtuláku něco hlasitě a velmi hrubě vykřikoval, což si jeho jediný pasažér celkem správně vyložil jako pěknou spršku nadávek doplněnou neutuchající záplavou sprostáren. Na tohle tlumočníka nepotřeboval.

Ostatně drobný Ind u kniplu uměl obstojně anglicky, stejně jako skoro každý v této zemi. Pozůstatek z dob koloniálních, kdy se sem Angličané pokoušeli zavléci západní kulturu a civilizaci.

Sinalý pasažér pozoroval, jak se malý muž na předním sedadle pere s řízením, zatímco před čelním sklem se mu střídá záplava kopcovité zeleně s ocelově šedivou plochou nad ní. Zatracené klimatické změny! Jestli to houpání co nevidět nepřestane, možná vrhne stejně jako zamlada.

Bylo pozdě si připomínat, že kapitán ho před odletem na zhoršující se počasí upozorňoval, ale on nemohl čekat. V sázce bylo příliš mnoho. Musel připlatit téměř dvojnásobek z běžné taxi, aby pohnul pilota i jeho letadlo ke vzletu. Vlastně pochyboval, jestli se dalo hovořit o obvyklé taxě, když uvážíme, že měl v úmyslu naprosto nelegálně překročit hranice cizího státu a přistát na jeho území. Vlastně hranice hned několika států. V Evropě by něco takového bylo nemyslitelné, zatímco tady se osmahlý pilot nezdál žádostí nijak zaskočen, vlastně vypadal, jako by ani nic jiného neočekával.

Kontakt na tohoto tajemného člověka získal spolu s ostatními instrukcemi. Měl ho vyhledat v palírně, kde sedával u jednoho zastrčeného stolu v zešeřelém rohu místnosti. Znělo to nepravděpodobně, ale kupodivu tam skutečně byl.

Rozhlédl se. Zbytek hospody zůstával skoro prázdný, bylo ještě brzy. Místní leželi nejspíš někde zalezlí a čekali, až se v podvečer alespoň trochu ochladí. Přešel místnost, na baru objednal dvě piva a jedno z nich přistrčil i se sklenicí před chlápka zabraného do jakési domorodé hry. Napadlo ho, že společenské hry obvykle nejsou dělané pro jednoho hráče, ale neměl chuť teď a tady zjišťovat, jestli je tomu tak i na tomto kontinentě. Měl momentálně docela jiné starosti.

„Sháním letadlo.“

Malý Ind ani nezvedl hlavu, jen přikývl a pokračoval dál v přemísťování dřevěného kolíčku po herní ploše.

„Dobře zaplatím.“ Svezl se na vedlejší židli a nechal plesknout svazek bankovek o desku stolu. Na tenhle zvuk muž slyšel. Jedním

tahem shrnul hru do kapsy a věnoval pozornost už jen svému hostu. Pivo upíjel rovnou z láhve.

„Jak jste se o mně dozvěděl?“

„Od známých, kteří si nepřejí být jmenováni.“ Byla to lež, sám nevěděl, od koho ty instrukce dostal. „Prý mě můžete převézt přes hranice, aniž by si toho někdo všiml.“

„To je nezákonné“ vrtěl hlavou Ind.

„Tak to nikomu nebudeme vyprávět.“ A dal se do přepočítávání peněz.

Půl hodiny nato poprvé zarachotil startující benzínový motor a vrtule zašuměla vzduchem, aby rozvířila černý dým z bočního výfukového potrubí.

„Bude to nebezpečné, musíme letět nízko kvůli radarům a v kopcích bývají dost často vzdušné víry a stoupavé proudy.“ Pak kapitán pohlédl na nebe. „Možná bychom to měli odložit.“

Možná ho měl poslechnout, jenomže každý je chytrý, až když už je pozdě. Seděl teď v prošoupaném látkovém potahu jednoho ze čtyř palubních křesílek, jen pár desítek stop od vrcholků bujně rostoucích stromů, a vzýval svoji šťastnou hvězdu.

Tou dobou se k silnému monzunovému větru přidal i prudký déšť a vytrvale srážel drobné letadýlko z oblohy zpět na zem. Jedině umu zkušeného pilota mohli děkovat, že jsou ještě stále ve vzduchu. Jenže štěstí nelze pokoušet donekonečna.

Před dalším, džunglí porostlým kopcem dostali větrný políček. Pokolikáté už? Bohužel tentokrát poryv letadlo jenom nenadzvedl jako nesčíslněkrát předtím, ale převrátil prudce na jednu stranu.

Výkmit byl tak náhlý, že než stačil pilot zareagovat, došlo k odtržení proudnic od obtokových hran křídel, které okamžitě přišly o vztlak, a stroj začal ztrácet výšku.

Charakteristický doprovodný zvuk provázející všechny padající filmové letouny tentokrát nikdo nezaslechl, v okruhu několika čtverečných mil nebylo živé duše. Kdyby se však přece jen někdo v okolí nalézal, mohl zahlédnout, jak těsně nad vrcholky stromů začal letoun konečně svůj strmý pád vyrovnávat. Prudké klesání se měnilo v klouzavý let. A kdyby to nejbližší terén dovolil, možná by potíci se muž za řídicím kniplem skutečně dokázal letadlo vyrovnat, určitě dost na to, aby ho následně dostal do stabilizované polohy vhodné pro vzlet. Jenomže to se nestalo, krajina zde byla hornatá a přímo před nešťastným aeroplánem se zdvihalo úbočí jednoho z kopců.

Stroj splachtil ještě o trochu níž a prvně zavadil o vrcholek nejbližšího stromu. Jeho křehká špička se ulomila jako nic, přesto kmen dokázal letoun vychýlit dolů o dalších pár úhlových stupňů. Jen o pět, o deset, ale i tak dost na to, aby pevný rám podvozku zamířil proti mohutným větvím sousedního velikána.

„Držte se!“ zaječel pilot a pak už se ozývalo jen praskání větví a řezavé vrzání trhaného plechu.

Muž sedící na zadním sedadle v první chvíli nemohl uvěřit, že se to skutečně děje. O leteckých haváriích sice občas slyšel v televizi, ale to se vždycky dělo někomu jinému, ne jemu! Drsná přítomnost ho velmi rychle vtáhla zpátky do reality. Větve mohutného stromu jako kotva zahákovaly podvozek vyztužený ocelovými trubkami, což mělo za následek jediné – letoun se skoro na místě zastavil.

Tuna a půl kompozitních materiálů ovšem nemohla změnit svůj stav tak náhle bez zjevných následků. Setrvačné síly nejen že zařízly oběma mužům bezpečnostní popruhy až hluboko do masa, ony dokonce potrhaly výztužné profily trupu a deformovaly ochranný plášť. Všechna okna pukla v jediném okamžiku jako mýdlová bublina. Lomoz, ryk a bolest. Víc vnímat nedokázal.

V prázdných kovových rámečcích, které ještě před pár vteřinami byly bočními okénky, viděl rozmazané šmouhy zeleně plné listí, břečťanů a lián. Zavěšený v popruzích zíral do propasti pod sebou a nedokázal se ani hnout. Gravitace sklonila špičku letadla směrem k zemi a v korunách ho držely jen větve okolních stromů. Křídla zmizela a všude čpěl štiplavý zápach benzínu. Pak přišlo další mohutné zapraskání následované stále intenzivnějším lámáním okolních dřevin. Torzo trupu se dalo opět do pohybu. Mělo vykonat ještě svůj poslední, střemhlavý let.

Zem se přibližovala neskutečně pomalu. Byl to jen klam. Adrenalinem vybuzený mozek přešel do nouzového režimu a enormně zvýšil svoji rychlost, zpracovával informace stokrát rychleji, snažil se najít řešení, dát tělu šanci uniknout jisté smrti. Svým způsobem bylo komické pozorovat zpomalený let a při tom být lapen v popruzích jako moucha v pavoučí síti. Už nic necítil, čekal. Věděl, že ho potká stejný osud jako ten nebohý hmyz.

Kupodivu nezemřel. Když znovu přišel k vědomí, stále vězel opásaný v sedačce. Jediný rozdíl byl v tom, že sedačka už se nenacházela uvnitř trupu letadla. Neměl ani nejmenší představu, jak

dlouho byl mimo. Ležel na boku a v obličejí ho šimrala vzrostlá ostřice; úzká kopinatá tráva rostla bujně všude kolem. Díky vysoké vzdušné vlhkosti a podmáčené rašelině kolem sebe cítil intenzivní odér tlejícího kompostu, přičemž s povděkem zaregistroval, že už neprší. Liják odešel stejně rychle, jak přišel.

Zkusil se pohnout, ale okamžitě ho zaplavila vlna bolesti. Pásy měl stále zaříznuté do těla, při pádu si pořádně narazil, ne-li zlomil několikera žebra, pod sedačkou uskrýpnutou ruku vůbec necítil a po bližším vizuálním ohledání shledal, že má propíchnuté lýtko pravé nohy pěkně velkou, čerstvě rozštípnutou třískou pokrytou ještě nezaschlými jantarovými bulkami smoly.

Zachytil teď ve vzduchu další složku místního ozónu, pach humusu se tu silně mísil s vůní pryskyřice. Předpokládal, že kolem bude polámaného dřeva víc, ale nemohl si to potvrdit, v dalším pozorování mu bránila hustá vegetace. Nedokázal říct, kde je zbytek letounu, ani kde vězí jeho pilot.

Bylo jasné, že takhle zůstat nemůže. První, co musí udělat, je dostat se ven ze zajetí mučícího sedadla. Volnou rukou zkusil uvolnit přezku, bolelo to jako čert, ale povedlo se. Přezka cvakla a odskočila. Doslova vypadl z prošoupaného křesla rovnou do mokré hlíny, kde mu voda hned smáčela tenké bavlněné šaty. Navzdory předsevzetí zařval hlasitě bolestí; sice na sebe nechtěl upozorňovat místní dravé šelmy ještě víc, ale nedokázal si pomoci. Bolest mu vehnala do očí slzy, tak raději zůstal ležet bez pohybu v nepřírozené poloze, ve které se právě nacházel, a čekal, až první mučivá vlna alespoň trochu odezní. Obličej

měl namáčkнутý na chladném, vlhkém kameni a s necitlivou rukou stále uvězněnou pod konstrukcí sedadla.

Jak nejhorší agónie odeznívala, čím dál víc si začínal uvědomovat okolní zvuky. Prostor vyplňovalo ševlení listů obohacené o ryk všudypřítomného ptactva. Na pozadí v pravidelných intervalech znělo jakési hluboké houkání, znovu a znovu. Nedokázal určit, kterému zvířeti by ten hlas mohl patřit, ale nevypadalo to, že se ho někdo z místních bojí. Vzhledem k tomu, že papoušci z okolí vesele vyřvávali dál, nebylo snad zlověstné brumendo nebezpečné ani jemu.

Konečně ucítil mravenčení ve znecitlivělé paži; to jak se mu do ní znovu vracela krev. Hrozně nepříjemně to brnělo, ale věděl, že musí vydržet, že ruka bude za chvíli v pořádku. Zkusil se zvednout na všechny čtyři a pak si sednout. Obzor se mu trochu rozšířil, viděl polámané větve opřené o kmeny, jak po nich sjelo zničené letadlo, i samotný trup ležící volně o pár metrů pod ním. Všechno obrůstala tráva, jako by tu ten nepořádek, který do lesa nepatří, ležel nejméně měsíc. Za pár týdnů se nad místem nehody zavře i díra v korunách stromů a ani z výšky už nikdo nic nepozná. Pohltí je džungle!

Vzpomněl si na rodinu. Ne! On tady nezemře! Udělá cokoliv, aby je znovu viděl! Cokoliv!

Vzpomínkou na domov si připomněl své osobní věci, vyděsilo ho, že je nikde kolem nevidí. Zvláště malý hliníkový kufřík; bylo v něm to nejcennější, co měl. Během této podivuhodné cesty přes téměř celý kontinent se od něj ani jednou nevzdálil na víc než metr nebo dva. Ovšem jak bylo vidno, v tomto perimetru se tentokrát rozhodně nenacházel. Ihned ho musí najít! Chtěl rychle vstát, ale sotva přenesl

váhu, aby se zvedl, okamžitě v bolestech klesl zpět. Kůl v noze při prudkém pohybu narazil o zem a další roztřepené třísky se mu zaryly hluboko do živého masa. Zatnul zuby. Bude nezbytné přehodnotit priority. Nejprve musí zajistit vlastní mobilitu a ošetření. Až pak bude řešit ostatní.

Jestli se má pohnout, musí především něco provést se skoro metrovou třískou protaženou skrze fialovomodré lýtko. Zbývalo jen jediné. Vzal konec oběma rukama a kousek za perforovaným svalem dřevo zlomil. Tentokrát nevydal ani hlásku, ačkoliv viděl všechny svaté. Znovu mu po tváři tekly slané krůpěje velikosti hrachu, ale to hlavní dokázal. Teď, když dřevěný odštěpek zkrátil, mohl vyrazit hledat lékárníčku, kufřík a také zjistit, co se stalo s pilotem. Přesně v tomhle pořadí.

K vaku to bylo jen pár kroků, noha bolela, ale kupodivu fungovala docela dobře. Horší to bylo s žebry. Hrudní koš ho pátil, jako by mu do něj narazil nákladník. Cvičně si odplivl na plochý kámen zasazený v zemi, ale žádnou krev ve slinách neviděl. Považoval to za dobré znamení. Plíce tedy propíchnuté nemá. Začal být odvázně optimistický - třeba nemá ani žádné zlomené žebro. Ze zkušenosti nabyté ještě v dětství věděl, že pohmožděniný bolí mnohdy víc než fraktura.

Doklopýtal na palouk, kam polámanými korunami mohlo do pralesa proniknout o trochu více světla, takže na skromné mýtině celkem pohodlně přehlédl situaci. V místech, kde zelené šero ustupovalo dennímu světlu, zahlédl obrys jednoho z křídel. Druhé nikde v dohledu neviděl. Kousek od něj ležel trup s neporušeným